

ZPRÁVY

● **Zemřel doc. RNDr. PhMr.
Václav Rusek, CSc.
(25. února 1928 – 30. ledna 2016)**

V sobotu 30. ledna 2016 zemřel v nedožitých 88 letech doc. RNDr. PhMr. Václav Rusek, CSc., přední historik farmacie a čestný člen České farmaceutické společnosti ČLS JEP, z. s.

Václav Rusek se narodil 25. února 1925 v Komárově u Opavy. Po maturitě na opavském gymnáziu a dvouleté aspirantské praxi v lékárně U Sv. Kateřiny v Opavě nastoupil tehdy ještě dvouleté studium farmacie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Studium zakončil a titul magistra farmacie získal v roce 1951. Svou akademickou dráhu zahájil na Ústavu galenické farmacie formující se Farmaceutické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kam nastoupil jako asistent ihned po promoci s několika svými spolužáky, rovněž budoucími významnými osobnostmi československé farmacie (Vladimír Smečka, Jan Solich, Josef Malý, Milan Chalabala a další). Na brněnské fakultě si také rozšířil vzdělání absolvováním nově zavedeného čtyřletého studia farmacie, jež ukončil roku 1953. V roce 1954 po odchodu doc. Jaroslava Hladíka z fakulty zaujal jeho místo vedoucího Ústavu dějin lékárnictví. Dějinám farmacie a farmaceutické muzeologii se pak profesionálně věnoval šest desetiletí. Po zrušení brněnské fakulty přešel na Farmaceutickou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě. Zde v roce 1964 získal hodnost kandidáta farmaceutických věd za práci *Vývoj některých léků a jejich výrobních zařízení* a v roce 1968 titul doktora přírodních věd. Ve své práci od roku 1971 pokračoval na Katedře organizace a řízení farmacie na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové, při níž zřídil a vedl Ústav dějin farmacie. Na hradecké fakultě také v roce 1987 habilitoval v oboru organizace a řízení farmacie.

V rámci svého pedagogicko-vědeckého působení na farmaceutických fakultách přednášel dějiny farmacie a úvod do studia farmacie a vedl více než 160 diplomových, 66 rigorózních a pět dizertačních prací zaměřených na historii oboru a farmaceutickou muzeologii. Jeho badatelský záběr byl široký, zabýval se mj. historií lékových forem a jejich výrobních zařízení, dějinami lékárenství v jednotlivých regionech nebo vývojem farmaceutického školství a organizací farmaceutů. Zásadní jsou jeho práce na poli teorie farmacie (vymezení úlohy a postavení oboru, základních farmaceutických kategorií a zákonitostí ve farmacii). Ve spolupráci s kolegou Zdeňkem Hanzlíčkem se zabýval teoretickými a metodologickými problémy farmaceutické muzeologie jako teoretické základny vlastní muzejní práce. Rovněž se prakticky věnoval správě a systematickému zpracování historických farmaceutických sbírek, které se v roce 1972 podařilo umístit do objektu bývalého hospitalu v Kuksu. Mnohaleté snahy Václava Ruska o vybudování

farmaceutického muzea se naplnily v roce 1994, kdy bylo v Kuksu jako účelové zařízení hradecké farmaceutické fakulty zřízeno České farmaceutické muzeum, jehož byl v letech 1994–2005 vedoucím.

Mimo fakultu byl Václav Rusek aktivní v řadě domácích i zahraničních odborných společností: Pracoval ve vedení Sekce pro dějiny farmacie při Komisi pro dějiny přírodních, lékařských a technických věd ČSAV (později samostatné Československé společnosti pro dějiny věd a techniky), po vzniku Sekce dějin farmacie České farmaceutické společnosti stál v jejím čele v letech 1969–1975 a 1977–2000. V roce 1956 se stal členem Mezinárodní společnosti dějin farmacie, v níž byl také členem širšího předsednictva (1967–1981). Byl rovněž členem Mezinárodní akademie dějin farmacie, dopisujícím členem Německé společnosti pro dějiny farmacie a členem či dopisujícím členem dalších mezinárodních společností. V rámci svého působení v odborných společnostech organizoval na pět desítek domácích symposií a konferencí a byl prezidentem mezinárodních kongresů pro dějiny farmacie konaných v Praze v letech 1971 a 1991. V šedesátých až devadesátých letech 20. století byl jedním z organizátorů a hlavním metodickým vedoucím sboru farmaceutů-historiografů při lékárenské službě.

Rozsáhlá publikační a přednášková aktivita Václava Ruska zahrnuje mimo jiné přes 60 původních prací (z toho 12 zahraničních), asi 40 autorství a spoluautorství monografií, učebnic a skript, přes 130 souborných referátů a článků, redakci 6 sborníků, 37 scénářů výstav a více než 250 přednášek na vědeckých a odborných shromážděních doma i v zahraničí. Ze skript a knižních publikací uvedme např. *Kapitoly z dějin československé farmacie* (1970), *Barokní lékárna v Kuksu* (1971), *Úvod do studia farmacie a dějiny farmacie* (1983), *České lékárny* (2000), *Historie farmacie v českých zemích* (2003) nebo *Kouzlo barokní lékárny v Kuksu* (2007).

Působení Václava Ruska bylo oceněno řadou domácích i zahraničních vyznamenání a udělením čestných členství. Jmenujme např. medaili Fritze Ferchla Německé společnosti pro dějiny farmacie (1972), medaili Johanna Valentina Společnosti pro dějiny farmacie NDR (1984), medaili PhMr. Vladimíra Žuffy Slovenské farmaceutické společnosti (2003), medaili Carmen Francés Mezinárodní akademie dějin farmacie (2007), čestné členství v Československé farmaceutické společnosti (1981), České farmaceutické společnosti (1994) či České lékárnické komoře (1997).

Mimo svůj obor se Václav Rusek odborně a sběratelsky zabýval drobnou grafikou a knižní značkou, zejména exlibris farmaceutů. Spolek sběratelů a přátel exlibris Praha mu v roce 1998 udělil čestné členství.

Doc. Rusek zůstane v naší paměti jako skvělý odborník a zakladatel Českého farmaceutického muzea i jako laskavý přítel, kolega a učitel obdařený nakažlivým zápalem pro svůj obor, ale také nevšední skromností a pokorou.

J. Babica, L. Svatoš